

Industrijska hala ima spet umetniško vsebino

Razstava Materialnost prikazuje monumentalna umetniška dela, hkrati pa je manifest, ki opozarja na otežene okoliščine v času, ko kulturo in umetnost dojemajo kot odvečni in nepotrebni

URŠULA GODEC

Danes bodo ob 19. uri v Kibla portalu v Valvasorjevi ulici 40 v Mariboru odprli veliko skupinsko razstavo Materialnost, na kateri sodeluje kar 51 umetnic in umetnikov, večinoma slovenskih, ki sta jih kuratorka **Aleksandra Kostič** in kurator **Žiga Dobnikar** povabila v povezavi z vsebinskih izhodiščem razstave. V drugem nadstropju, kjer je razstavišče, bo ob otvoritvi **Matej Ocepek** izvedel intermedijski performans Body Cuisine Drop.

Po lanski uspešni razstavi Soft Control se tako v nekdanji industrijski hali odpira svež pogled na zgodovino umetnosti, na monumentalna kiparska dela, ki v manjših razstaviščih tako rekoč ne pridejo do izraza. Dela, postavljena v prostor, ki omogoča postavitev z distanco med enim in drugim umetniškim delom, obenem pa dialog tako med stvaritvami in njihovimi avtorji kot tudi med njimi samimi, ponujajo povezovanje različnih generacij avtorjev, ki vsak s svojo subjektivno vizijo snovnega, torej materialnega, razkrivajo sorodne ustvarjalne vzgibe, čeprav prihajajo iz različnih okolij. Kostičeva in Dobnikar se namenoma nista lotila kuratorskega redosledja, del nista izbirala in postavljala po zgodovinskem načrtu, ampak sta v gverilskem stilu nadgrajevala svoj dialog med starejšo in nostalgичno kuratorko ter mladim, še uveljavljajočim se kuratorjem.

Dojemanje umetnosti na različne načine

Sicer pa Materialnost predstavlja "manifest, izjavo o nujnosti ambicioznega delovanja ne glede na otežene okoliščine v obdobju, ki kulturo in umetnost na splošno dojemata kot odvečno in nepotrebno", so zapisali v predstavitvi razstave. V prostoru velike industrijske hale sta se kuratorja odločila postaviti dela tako, da sta ustvarila neformalen, sproščen odnos. "Prostor je objektivno determiniran in omogoča distanco med umetniškimi deli, hkrati

pa odpira diagonalne poglede," razlaga Dobnikar in dodaja: "To razstavišče je pomembno, saj omogoča zdrav, dober odnos do kulturne dediščine. Stari industrijski prostori omogočajo veliko." Kurator izpostavlja, da v tujini industrijske hale spreminjajo v razstavišča, pri nas je to bolj izjema kot pravilo. Kot dober primer izpostavlja poljski Gdansk, z ustanovami iz tega mesta sicer Kibla v dvoletnem projektu Materialnost tudi sodeluje. Prav tako s portugalskim Guimarãesem in italijanskim Barijem. Vsak partner umetnost razume drugače, predvsem zaradi specifičnih okolij, iz katerih izhajajo. Tako Dobnikar kot **Dejan Pestotnik** iz Kible Maribor primerjata z Gdanskom, ki sta oba polna praznih industrijskih hal. Medtem ko se v Mariboru še ne ve točno, kaj bi se v njih naredilo in je Kiblin portal bolj izjema kot pravilo pri novem vsebinskem polnjenju ogromnega praznega prostora, so v Gdanku bolj izkoristili dvorane. "V eni od velikih dvoran v tem poljskem mestu smo si ogledali razstavo. In v hali, ki še zdaleč ni bila tako zapuščena kot naša, smo še lahko vohali strojno olje, stene in stropi so bili bolje ohranjeni. Vse skupaj je imelo zato še dodaten čar," razlaga Pestotnik.

Med razstavljenimi deli tudi skoraj pozabljena

Prav velike in zapuščene hale pa bi, spremenjene v razstavišča, rešile problem predstavljanja velikih, monumentalnih umetniških del, tako velike slike kot kipi namreč v takih prostorih pridejo do izraza. Kostičeva je izpostavila, da so umetniki ob začetku projekta in ogledu hale bili navdušeni nad prostorom, obenem so izrazili tudi željo, da bi nekoč radi doživeli razstavo, na kateri bi obiskovalci imeli možnost odkupa umetniških del. Pestotnik pravi, da to za zdaj pri Kibli žal še ni mogoče, vsekakor pa izkoriščajo vsaj prostor, za katerega so se dogovorili, da ga lahko uporabljajo za nedoločen čas. Po tej razstavi bodo v njem tako zagotovo še razstavljali.

Razstava Materialnost (Matej Kristovič)

Žiga Dobnikar:
"Kip je v Sloveniji ogrožena vrsta med umetniškimi deli, kar se tiče shranjevanja in ohranjanja"

Kam s kipi, ki niso ves čas na razstavi?

"Kip je v Sloveniji ogrožena vrsta med umetniškimi deli, kar se tiče shranjevanja in ohranjanja," ugotavlja **Žiga Dobnikar**, kurator razstave Materialnost. Njegovo trditev pojasnjuje **Aleksandra Kostič**, prav tako kuratorka omenjene razstave: "V Sloveniji enostavno primanjkuje depojev, ustreznih skladišč, kjer bi lahko kiparji svoja velika dela shranili tako, da se ne bi poškodovala ali s časom uničila." Izpostavila sta dejstvo, da je marsikateri umetnik, ki ni imel kam spraviti kipa, tega celo odvrigel na odpad ali pa ga shranil na popolnoma neprimerno mesto. Rešitev vidita v možnosti odkupa kipov ali najema - Dobnikar pravi, da bi lahko banke in zavarovalnice, ki imajo velika predverja, odkupile ali vsaj najele monumentalne umetniške kose. Tako bi po eni strani polepšali svoje prostore, hkrati pa se ne bi zgodilo, da bi umetnija bila pozabljena, saj bi bila ves čas na očeh. Druga rešitev se ponuja kar sama - v kaki nekdanji industrijski hali bi lahko z nekaj denarnega vložka uredili skladišča, depoje za umetniška dela in tako 'ubili dve muhi na en mah' - kipi bi bili na varnem, hala pa ne bi propadala. (ugo)

Kostičeva pravi, da so nekatera dela na razstavi, ta bo na ogled do 15. septembra, od torka do sobote med 11. in 19. uro, pravzaprav že znana, a prikazana s svežim pogledom na zgodovino umetnosti, postavljena v novih odnosih. Nekaj je produktov sodobnih uveljavljenih umetnikov, pokazali pa bodo tudi dela obetavnih ustvarjalcev. Med vsemi so tudi

stara dela, ki so lahko skoraj že pozabljena. "Kakšno takšno, ki je bilo dvajset let spravljeno v kakem skladišču in ga ves čas nihče ni videl," je še izpostavila Kostičeva. Slovenska dela, kot rečeno, spremljajo še izdelki mednarodnih gostujočih umetnikov in umetnic, vse skupaj pa je prepleteno v petih vsebinskih izhodiščih materialnosti. Prvi predstavlja snovnost

samo po sebi, v drugem sta percepcija in refleksija zunanega, čutno in mentalno zaznavnega sveta. Tretje izhodišče se ukvarja s telesom kot objektom in predmetnim svetom, četrto ponuja prehajanje materije v druga stanja in ima poudarek na spreminjanju. Zadnji pa, kot življenje samo, prikazuje preplet materialnega in nesnovnega v enovitem organizmu.